

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مَنْعِ شِنَاسِی

وَاقِعَةُ مِیَاهِلَه

محمد علی عسگری

محمد علی نجفی

سرشناسه: علی عسگری، محمد ۱۳۵۳ و نجفی، محمدعلی ۱۳۶۰
عنوان و نام پدیدآور: منبع شناسی واقعه مباحله / محمد علی عسگری و محمدعلی نجفی
مشخصات نشر: قم: میراث ماندگار، ۱۴۰۱
مشخصات ظاهری: ۲۴۰ص
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۴-۹۲۹-۸
موضوع: تشیع- مباحله- منبع شناسی.
رده بندی کنگره: ک ۴۱ ع ۹۵ / ۱۴۰۱
رده بندی دیویی: ۱۵۶/۳۶
شماره کتابشناسی ملی: ۴۸۹۲۵۶۷

نام کتاب: منبع شناسی واقعه مباحله
نویسنده: محمد علی عسگری و محمدعلی نجفی
صفحه آرا: سیدعلی حسینی
ناشر: میراث ماندگار

نوبت و تاریخ چاپ: اول - ۱۴۰۱

تیراژ - اجلد

قیمت: ۱۵۰,۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۴-۹۲۹-۸

مرکز پخش: قم، مجتمع ناشران، طبقه سوم، پلاک ۳۱۸

تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۳۰۳۶۵

فهرست

۵.....	فهرست.....
۱۵.....	مقدمه.....

فصل اول: چند نکته/۱۷

۱۸.....	انسان دین مدار.....
۱۸.....	اسلام و تشیع دوازده امامی.....
۲۰.....	مناقب اهل بیت <small>علیهم السلام</small> .....
۲۱.....	جایگاه بلند واقعه مباحله.....
۲۶.....	مباحله راهی به سوی کشف حقیقت.....
۲۷.....	کتاب کنونی.....

فصل دوم: کتاب ها/۲۹

۳۰.....	درآمد.....
۳۱.....	اسرار مباحله.....
۳۳.....	از مباحله تا عاشورا.....
۳۴.....	مباحله سند حقانیت شیعه.....
۳۵.....	نصاری نجران بین المجادله والمباحله.....
۳۵.....	المباحله فی الإسلام.....
۳۶.....	مؤامرات نصاری نجران والمباحله.....
۳۶.....	خلاصه تاریخ نجران.....
۳۶.....	نجران.. جدلیه المكان والشخص.....
۳۶.....	الرؤیة الأیدیولوجیة والبناء الفنی فی روایات خلوصی عویضه.....

- المباہلہ..... ٣٧
- البيان فى تاريخ جازان وعسير ونجران..... ٣٧
- نجران... تاريخ و إنسان..... ٣٧
- آية المباہلہ..... ٣٧
- موعظه مباہلہ..... ٤٤
- عيد مباہلہ..... ٤٤
- آيه مباہلہ..... ٤٤
- آفتاب درخشنده..... ٤٥
- اهل البيت و آيه مباہلہ..... ٤٥
- رسول اللہ ﷺ؛ مباہلہ و حکم..... ٤٧
- تفسير آيت مباہلہ..... ٤٨
- كتاب المباہلہ..... ٤٩
- كتاب المباہلہ..... ٤٩
- برهان المجادلہ فى تفسير آية المباہلہ..... ٤٩
- المباہلہ..... ٥٠
- رسالة فى حديث المباہلہ و آيتها..... ٥٢
- المباہلہ فى المدينة و فاطمة..... ٥٢
- رسالة فى المباہلہ مع المخالفين للحق..... ٥٢
- سلسلة الانوار الخمسة..... ٥٣
- مباہلہ نامہ..... ٥٣
- مباہلہ در مدينہ..... ٥٣
- اگر دستها به آسمان بلند می شد..... ٥٧
- المباہلہ بروايہ صاحب الاقبال..... ٥٧

- ۵۷..... بررسی تطبیقی مباحله پیامبر ﷺ با مسیحیان نجران.....
- ۵۸..... داستان مباحله.....
- ۵۹..... دو چشم آسمانی.....
- ۵۹..... راهی که می ماند.....
- ۵۹..... روی دست آسمان: غدیر، مباحله، مناقب امیرالمومنین علیه السلام.....
- ۵۹..... شخصیات قلقة فی الاسلام.....
- ۶۰..... گزارش لحظه به لحظه از ماجرای مباحله.....
- ۶۰..... آن روز، روز مباحله.....
- ۶۰..... از نجران تا مدینه؛ ۹۰ داستان از مباحله پیامبر با مسیحیان نجران.....
- ۶۰..... المباحله فی الكتاب والسنة؛ او معجزه الحوار.....
- ۶۰..... اهل بیت از دیدگاه فریقین با نگرشی به آیات مباحله و تطهیر.....
- ۶۱..... این شتر با حوصله/باهش می ریم مباحله.....
- ۶۱..... بررسی تطبیقی آیه مباحله از منظر فریقین.....
- ۶۱..... سه آیه در شأن مولا علی علیه السلام: مباحله، ولایت، تطهیر.....
- ۶۱..... مباحله: سند حقانیت شیعه.....
- ۶۱..... چه باید کرد؟ در ولایت، مباحله، بعثت و معصوم شناسی.....
- ۶۲..... امامت و عصمت امامان در قرآن: آیه مباحله.....
- ۶۲..... امامت و عصمت امامان ﷺ در قرآن.....
- قرآن و امامت اهل بیت ﷺ: تبیین و تحلیل دیدگاه مفسران شیعه و اهل سنت.....
- ۶۲.....
- ۶۳..... صفیر ولایت: شرح زیارت جامعه‌ی کبیره: برکات صلوات و مباحله.....
- ۶۳..... خورشید عالم تاب: مباحله.....
- ۶۴..... آیه المباحله.....

- ۶۴ ..... عزیزان پیامبر خدا ﷺ
- ۶۴ ..... و سرانجام صلیب می شکند
- ۶۵ ..... شما آمین بگوئید
- ۶۵ ..... خورشید مدار ۶۶ درجه
- ۶۵ ..... الامامة و الولاية في القرآن الكريم
- ۶۶ ..... ولاية أهل البيت عليهم السلام في القرآن والسنة
- ۶۶ ..... فرهنگ‌نامه مباحله (روشی در رویارویی با دگراندیشان)
- ۶۷ ..... ولایت و امامت در قرآن
- ۶۷ ..... فضائل و اعمال روز مباحله
- ۶۷ ..... دعوت مردی که راست می گفت
- ۶۷ ..... شکوه مباحله
- ۶۸ ..... ماه ولایت: آشنایی با ایام غدیرچه در پانزده روز شاد آسمانی
- ۶۸ ..... مباحله: آثار و شرایط تحقق آن
- ۶۸ ..... مباحله
- ۶۹ ..... مباحله صادقین
- ۶۹ ..... نگاهی به تفسیر آیه مباحله
- ۷۰ ..... پانزده روز با غدیر: روزشمار وقایع قربان تا غدیر و غدیر تا مباحله
- ۷۰ ..... نفس نفیس در مباحله
- ۷۰ ..... چند گفتار: عترت، مباحله، غدیرخم
- ۷۱ ..... آثار منتخب جشنواره ادبی مباحله

فصل سوم: پایان نامه ها/ ۷۲

- ۷۳ ..... در آمد
- ۷۳ ..... مباحله از نظر قرآن و حدیث

- ۷۴.....تحلیل محتوای روایات مباحله.....
- ۷۵.....نقد و بررسی دیدگاه قاضی عبدالجبار پیرامون آیه مباحله.....
- ۷۶.....نقد و بررسی شبهات رشید رضا درباره آیه مباحله در تفسیر المنار.....
- تحلیل و بررسی جایگاه اهل بیت علیهم السلام در آیات مباحله، علم الکتاب و اعتصام در
 ۷۷..... آثار علامه مجلسی (ره).....
- بررسی شأن نزول آیات پیرامون مسیحیان نجران و آیات مباحله با تأکید بر تفسیر
 ۷۸..... «منهج الصادقین» ملا فتح الله کاشانی (ره).....
- بررسی تطبیقی مباحله پیامبر صلی الله علیه و آله با مسیحیان نجران (۵۱۰-۶۳۹م) در دو فرقه
 ۸۰..... تشیع و تسنن.....
- ۸۰..... فعالیت های دینی و اجتماعی پیامبر پس از هجرت.....
- ۸۳..... پاسخ به شبهات آوسی بغدادی در زمینه آیات نازل در شأن اهل بیت علیهم السلام.....
- ۸۴..... آیه مباحله و مباحث کلامی آن.....
- ۸۶..... تفسیر تطبیقی آیه مباحله و شبهات جدید.....

فصل چهارم: مقالات/ ۸۸

- ۸۹..... درآمد.....
- ۸۹..... آراء تفسیری مفسران معاصر پیرامون آیه مباحله.....
- ۹۰..... آیه مباحله، سند افتخار.....
- ۹۰..... آیه مباحله و امامت علی علیه السلام.....
- ۹۱..... ابعاد و زوایای تاریخی - تربیتی مباحله.....
- ۹۲..... اثبات و حقانیت اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله در مباحله.....
- ۹۲..... امامت در آیه مباحله از دیدگاه امامیه و اشاعره.....

- بازخوانی رواداری‌های پیامبر با مسیحیان نجران در تعاملات فکری در ماجرای مباحله..... ۹۳
- اهل بیت در قرآن، مباحله..... ۹۵
- بررسی آیه مباحله از دیدگاه فریقین..... ۹۷
- بررسی دیدگاه آلوسی در آیه مباحله از منظر مفسران شیعه..... ۹۸
- بررسی پادرمیانی رخدادهای مباحله در فرود آمدن سوره آل عمران..... ۹۹
- بررسی تاریخی آیه مباحله و بازتاب‌های کلامی آن..... ۹۹
- بررسی تطبیقی آیه مباحله در تفسیر تسنیم و المنار..... ۱۰۰
- بررسی تطبیقی فضایل اهل‌بیت در آیه مباحله..... ۱۰۲
- بررسی روایات فریقین در موضوع مباحله و تحلیل دیدگاه مولفان المنار در این زمینه..... ۱۰۲
- تحلیل استناد به آیه مباحله در مناظرات رضوی..... ۱۰۳
- تحلیل روش‌شناختی نقدهای علامه جوادی آملی در خصوص آیه مباحله بر تفسیر المنار..... ۱۰۴
- تحلیل مدخل آیه مباحله در دانشنامه الیور لیمن..... ۱۰۵
- تحلیل مناسبتی آیه مباحله با دیگر آیات فضایل اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَامُ..... ۱۰۶
- تحلیل و نقد تفسیر دروزه از آیه مباحله..... ۱۰۸
- تفسیر آیه «مباحله» از دیدگاه اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَامُ و اهل سنت..... ۱۰۹
- جایگاه آیه مباحله در مطالعات کلامی فریقین..... ۱۰۹
- خوانش فقهی جدید از آیه مباحله - ۱..... ۱۱۰
- خوانش فقهی جدید از آیه مباحله - ۲..... ۱۱۰
- داستان مباحله..... ۱۱۱
- درآمدی بر آیه مباحله..... ۱۱۲

بِسْمِ اللَّهِ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى

قال الله الحكيم في كتابه الكريم: ﴿فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَابْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ﴾

اگر چه در اسلام کیفیت مهم است و نه کمیت؛ لذا اگر مثلاً در مکتب منیر شیعه یک تفسیر قرآن قوی بنیم بر هزار تفسیر قرآن که توسط غیر شیعیان نوشته شده برتری دارد، یا اگر یک کتاب اخلاقی وزین یا کتابی در علم کلام که حقیقتاً اخلاق حسنه و اعتقادات پاک را به انسان نشان بدهد، بر انبوهی از تالیفات اخلاقی و کلامی عامه ترجیح دارد، اما به هر حال کمیت هم، از جهتی حاکی از اعتنای گروهی و دسته جمعی است و از جهت دیگر بیانگر عرصه های متنوع توجه به یک موضوع است.

واقعه مبارک مباحله، یک واقعه شگفت و بی نظیر برای جبهه حق در تاریخ بشریت است که از سویی، برهان قاطعی بر حقانیت اهل البیت علیهم السلام و مذهب منیر تشیع است و از سوی دیگر یک جریان هویت ساز شیعه شمرده می شود.

منبع شناسی این واقعه همان دو فایده مذکور را به ما می نمایاند، نخست اینکه اعتنای علما و نویسندگان و ادیبان شیعه به این مقوله چه میزان بوده و دوم آنکه اقالیم متنوع پرداخته شده به این واقعه را نشان می دهد. این دو فایده نه تنها در

اعطای شناختی گسترده و چندجانبه به علاقمند اطلاع یافتن از واقعه مباحله مفید است که برای محققان و نویسندگان و شاعران و هنرمندان و نیز نهادهای مرتبط فرهنگی مذهبی پژوهشی می‌تواند نقشه راهی باشد که تجربه‌های موفق را تکثیر کرده و عرصه‌های کمتر پرداخته شده یا خال‌های موجود را جبران کنند. به ویژه به سبب رویکردی که همواره عامه در قبال «تخریب» یا «مصادره» هویت‌های شیعه اتخاذ کرده و می‌کند، ضرورت پرداختن به این بحث بیشتر جلوه می‌کند.

کتاب حاضر کوششی ناتمام و گامی کوچک در راستای منبع‌شناسی واقعه مباحله است و نویسندگان معترف اند که دامنه کار و فعالیت‌های مکتوب و غیر مکتوب پیرامون مباحله بسی افزون‌تر از مطالبی است که در این کتاب، گرد آمده است. پیشنهادها، انتقادهای و ارشادات ارباب کوی فضل ما را در رفع نقائص کتاب، چراغ راه بوده و رهین منت‌ان خواهیم بود.

در انتها لازم است از همه عزیزانی که ما را در تدوین این اثر به هر نحو یاری کردند، و به صورت خاص از دو دوست گرمی که فدایی اهل بیت علیهم‌السلام هستند، یعنی آقایان سید سجاد موسوی و محمدتقی نجات، تشکر کنیم که در دستیابی به قسمتی از مقالات و مجلات، ما را مساعدت نمودند؛ و صلی الله علی محمد و آله الطیبین الطاهرین سیما بقیه الله فی الارضین.

علی‌عسگری - نجفی

شهر مقدس قم

خرداد ۱۴۰۱ش